

22.07.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/122
Toplantı Tarihi/Sayısı : 8.5.2024/229
Karar Numarası : 2024/479
Başvuran : A.B.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Semt Bahçekent Toplu Yapı Yönetimi
Vekili : Av. E.T.
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın ikamet ettiği sitenin bünyesinde bulunan spor salonundan kadınların herhangi bir süre sınırlaması olmadan faydalanırken erkeklerin süre sınırlamasına tabi olmasının ayrımcılık yasasını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. İkamet ettiği sitenin içerisinde bulunan spor salonunun kullanımı için bir süre planlamasının mevcut olduğunu, bu planlamada kadınların ve erkeklerin spor salonundan farklı saatlerde eşit bir şekilde faydalanabildiğini, ilerleyen süreçte site yönetimi tarafından erkeklerin kullanımına tahsis edilen zamanda talepte bulunan kadınların da spor salonunu kullanabileceğine ilişkin bir karar alındığını, kadınların ve erkeklerin eşit aidat miktarı ödemesine rağmen söz konusu uygulama neticesinde kadınların daha uzun süre spor salonundan yararlanmış olduğunu,

b. Site yönetimini aradığını ve sosyal mesajlaşma platformu üzerinden konuya yönelik rahatsızlığını belirtir bir mesaj gönderdiğini fakat ilgili site yönetimi tarafından "anılan kararın karar defterine kaydedildiği ve değiştirilemeyeceği" hususunda kendisine bilgi verildiğini, oysa kendisinin bu karar hususunda site yönetimi tarafından bilgilendirilmediğini, söz konusu uygulamanın düzeltilmesi için yaptığı başvuruların olumlu sonuçlanmadığını, cinsiyet temelinde ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir.

3. Muhatap vekili tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Site Yönetimi Temsilciler Kurulu tarafından 15/8/2023 tarihli karar ile site bünyesinde bulunan sosyal tesislerin kullanılması noktasında her iki cinsiyet yönünden de eşit ve belirli saatler belirlenmek suretiyle düzenleme yapıldığı, söz konusu düzenleme ile kadın ve erkek site sakinlerinin sosyal tesislerden yararlanabileceği gün ve saat aralıklarının belirlendiği, kadın site sakinlerinin erkekler için belirlenen

saatlerde sosyal tesisleri kullanabileceğinin kararlaştırıldığı, bu durumun ayrımcı olmadığı zira erkek site sakinleri için belirlenen sosyal tesis kullanım saatlerinde herhangi bir azalma yaşanmadığı,

b. Kadın site sakinlerinin dini inanış, toplumsal baskı, korku, endişe ve benzeri nedenlerle sosyal tesislerden faydalanmamaları sonucunun ortaya çıkmaması ve söz konusu imkânlardan eşit bir şekilde faydalanması amacıyla sosyal tesis kullanım saatlerinde düzenleme yapıldığı, Site Yönetimi tarafından kadın site sakinlerine pozitif bir ayrımcılık tanındığı, ilgili kararının makul ve meşru bir gerekçeye dayandığı, karar sonucunda erkek site sakinlerinin site sosyal tesislerinin kullanımının engellenmediği, bu nedenlerle erkek site sakinlerine yönelik ayrımcılık yapıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı,

c. Ayrıca 2/7/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu uyarınca Site Yönetimi tarafından alınan kararın site sakinlerinin bilgisine sunulduğu, buna rağmen 634 sayılı Kanun uyarınca 1 aylık süre içerisinde herhangi bir iptal davasının açılmadığı ve kanun yoluna başvurma süresinin aşıldığı ifade edilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran sunduğu yazılı görüşte;

a. Site Yönetimi tarafından alınan karardan önce erkek ve kadın site sakinlerinin sosyal tesislerden eşit sürelerle yararlanabildiğini, anılan karardan sonra erkek site sakinleri için belirlenen sosyal tesis kullanım saatlerinde herhangi bir azalma yaşanmasa da kadın site sakinleri için belirlenen kullanım saatlerinde artış yaşandığını, bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, spor salonunun kadın site sakinleri tarafından sınırsız bir şekilde kullanılırken erkek site sakinlerinin sınırlı bir şekilde kullanmasının meşru bir gerekçesinin olmadığını, Site Yönetimi tarafından öne sürülen dini inanış, toplumsal baskı ve korku gerekçesinin sorunlu olduğunu, zira eski uygulamada da kadınların erkeklerin bulunmadığı ortamda spor yapabildiğini, yeni uygulamanın toplumsal baskı ve dini inanışla bağlantısının olmadığını,

b. Ayrıca erkek site sakinlerinin de dini inançları gereği kadınların bulunmadığı ortamda spor yapma hakkının olduğunu, erkekler için spor salonu kullanımının sabah saatleri olarak belirlendiğini, bu nedenle ödediği aidata ek olarak başka bir spor salonu için ücret ödediğini ifade ederek iddialarını yinelemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan ayrımcılık *"Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya*

zorlaştıran her türlü farklı muameleyi (...)" ifade eder.

7. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında "Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar." hükmü yer almaktadır.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"le görevli olduğu düzenlenmiştir.

11. 6701 sayılı Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası, "Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." Bu çerçevede başvuran, başvuru dilekçesinde, adı geçen Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen cinsiyet temelinde ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunmaktadır. Ayrıca başvuranın bir mesajlaşma uygulamasından mesaj atmak suretiyle muhataba başvurduğu ve olumsuz sonuç aldığı anlaşılmıştır. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

13. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden eşit bir şekilde yararlanma; ayrımcılığın her türüne, şiddet ve taciz uygulamalarına karşı korunma hakkına sahiptir. Bu bağlamda İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin 2'nci maddesi "Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu Bildirgede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere sahiptir." hükmünü haizdir.

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesine göre ise "Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır."

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır. (AİHM, Willis/Birleşik Krallık, B. No: 36042/97, 11/9/2002, para.48; AİHM, Okpisz/Almanya, B. No: 59140/00, 15/2/2006, para. 33). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme'de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14'üncü maddedeki ayrımcılık yasağı, gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir (AİHM, Belçika Dil Davası, B. No: 1474/62;... 23/7/1968, para. 10). Mahkeme son zamanlardaki içtihatlarında ayrımcılığı kısaca, "göreceli olarak benzer durumda olan kişilere nesnel ve makul bir gerekçesi olmaksızın farklı davranılması" olarak tanımlamaktadır (AİHM, Zarb Adami/ Malta, B. No:17209/02, 20/09/2006, para. 71).

16. AİHM'e göre benzer durumlardaki kişilerin gördükleri muamelede, belirlenebilir bir özelliğe dayalı bir farklılık varsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilir (AİHM, Carson ve Diğerleri/ Birleşik Krallık [BD], B. No:- 42184/05, 16/3/2010, para. 61). Bir bireyin farklı muameleye tabi olması odağında gelişen doğrudan ayrımcılığın temelinde istenmeyen bir muamele vardır. Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Hakları Komitesinin 20 No'lu Genel Yorumu'nda doğrudan ayrımcılık şöyle tanımlanmıştır: "Bir bireyin benzer bir durumda diğer bir bireye göre ayrımcılığın yasaklandığı

nedenler temelinde daha olumsuz bir muamele görmesi, ayrıca karşılaştırılabilir benzer bir durum söz konusu olmadığında ayrımcılığın yasaklandığı nedenler temelinde yapılan ve zarar veren eylemleri ya da ihmalleri de içerir.” (Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi; Genel Yorum 20; "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayrımcılık Yasağı"; UN Doc, E/C. 12/GC/20; 10 Haziran 2009; para. 10)

17. Somut olayda başvuran, ikamet ettiği sitenin sosyal tesislerinden kadınlara kıyasla daha az faydalanabildiğini, bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, Site Yönetimine yaptığı başvurulardan sonuç alamadığını iddia etmektedir.

18. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temellerinden birini de cinsiyet oluşturmaktadır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını cinsiyeti nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele cinsiyet temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), Ayrımcılık Temelleri Serisi No:2 Cinsiyet Temelinde Ayrımcılık Rehberi, s. 6]. Dolayısıyla başvuranın söz konusu iddiasının cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediği yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

19. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre; ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, Devrim Evin, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34).

20. Başvuran, site içerisine asılan spor salonu kullanım çizelgelerini ve muhatap Site Yönetimi ile yaptığı yazışmaları dosya kapsamına sunmuştur. 6701 sayılı Kanun'un “İspat yükü” başlıklı 21'inci maddesi de “Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmünü haizdir. Bu doğrultuda, başvuranın sunmuş olduğu evrakların ayrımcılık yasağının ihlaline yönelik kuvvetli emareler içerdiği değerlendirilmiştir. Dolayısıyla ayrımcılık yasağının ve eşitlik ilkesinin ihlal edilmediğinin muhatap tarafından ispat edilmesi gerekmektedir.

21. Muhatap vekili; Site Yönetimi Temsilciler Kurulu tarafından 15/8/2023 tarihli Karar ile site bünyesinde bulunan sosyal tesislerin kullanılması noktasında her iki cinsiyet yönünden de eşit ve belirli saatler belirlenmek suretiyle düzenleme yapıldığını, kadın site sakinlerinin erkekler için belirlenen saatlerde sosyal tesisleri kullanabileceğinin kararlaştırıldığını, kadın site sakinlerinin dini inanış, toplumsal baskı, korku, endişe ve benzeri nedenlerle sosyal tesislerden faydalanmamaları sonucunun ortaya çıkmaması ve söz konusu imkânlardan eşit bir şekilde faydalanması amacıyla söz konusu düzenlemenin yapıldığını, erkek site sakinleri için belirlenen sosyal tesis kullanım saatlerinde herhangi bir azalmanın olmadığını, Site Yönetimi Temsilciler Kurulu tarafından alınan kararın meşru bir gerekçeye dayandığını iddia etmektedir.

22. Eşitlik ilkesi aynı konumda bulunan kadın ve erkeğin yasalar önünde eşit haklara sahip olmasını gerektirmektedir. Kişinin cinsiyeti nedeniyle karşı cinse göre ayrıcalıklı duruma getirilmesi bu ilkeye aykırılık oluşturmaktadır. Bununla birlikte eşitlik bireyler arasındaki farklılıkların göz ardı edilerek herkesin her bakımdan aynı kurallara bağlı tutulması gerektiği anlamına gelmemektedir. Kimi kişilerin

başka kurallara bağlı tutulmalarında haklı nedenler varsa, yasa önünde eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyecektir. Bu çerçevede yaradılış ve işlevsel özelliklerin zorunlu kıldığı kimi ayrımların haklı bir nedene dayandığı ölçüde eşitliği bozmadığı halde sadece cinsiyete dayalı ayrımlar eşitlik ilkesine açık bir aykırılık oluşturmaktadır (AYM, E. 2010/119, K. 2011/165, 8/12/2011).

23. Kadın site sakinlerinin erkekler için belirlenen saatlerde sosyal tesisleri kullanabilirken, erkeklerin kadınlar için belirlenen günlerde sosyal tesisleri kullanamamasını içeren ve muhatap tarafından dosya kapsamında sunulan Site Yönetimi kararının farklı muameleye neden olduğu açıktır. Bu kapsamda incelenmesi gereken husus söz konusu farklı muamelenin objektif ve makul sebeplere dayanıp dayanmadığıdır. Muhatap, farklı muamelenin objektif ve makul sebeplere dayandığına ilişkin olarak, kadın site sakinlerinin dini inanış, toplumsal baskı, korku, endişe ve benzeri nedenlerle sosyal tesislerden faydalanmamaları sonucunun ortaya çıkmamasının amaçlandığı gerekçesiyle söz konusu kararın alındığını, erkek site sakinlerinin spor salonu kullanımlarında herhangi bir azalma meydana gelmediğini ifade etmiştir.

24. Muhatap Site Yönetimi tarafından kadınlara yönelik olarak alınan kararın pozitif ayrımcılık bakımından incelenmesi gerekmektedir. Pozitif ayrımcılık, toplumda dezavantajlı olarak değerlendirilebilecek gruplara yönelik geliştirilen politika, strateji, yöntem ve uygulamaların bütünü olarak tanımlanmaktadır. Söz konusu tanım itibarıyla pozitif ayrımcılık, eşitlik ilkesi ile ayrımcılık yasağının istisnası ve meşru bir çerçevesini oluşturmaktadır. (TIHEK, B. No:2022/499, K. No: 2023/309, 13/4/2023, para. 19).

25. Somut olay kapsamında muhatap tarafından site sakini kadınlara yönelik hazırlanan sosyal tesis kullanım programı, kadınların sosyal ve toplumsal hayata katılımlarını teşvik etmesi bakımından pozitif ayrımcılık uygulaması olarak anlaşılmalıdır. Söz konusu uygulamanın bu kapsamda kadınların sosyal hayata katılımlarının teşvik edilmesinin hedeflenmesi neticesinde meşru bir amaç doğrultusunda uygulandığı ve pozitif ayrımcılığın, ayrımcılık yasağının istisnası olarak görülmesi gerekliliğinden hareketle söz konusu hizmetler yönünden cinsiyet temelinde ayrımcı bir muamelenin gerçekleşmediği değerlendirilmektedir.

26. Öte yandan 6701 sayılı Kanun'da doğrudan ayrımcılık, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanılmasını engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele olarak tanımlanmıştır. Site yönetimi tarafından hazırlanan sosyal tesis kullanım programının her iki cinsiyet yönünden de eşit ve belirli saatler belirlenmek suretiyle düzenlendiği ve erkek site sakinleri için belirlenen sosyal tesis kullanım saatlerinde herhangi bir azalmanın olmadığı dikkate alındığında söz konusu programın erkek site sakinlerinin sosyal tesis hizmetinden faydalandırılmaları bakımından engelleyici veya zorlaştıracı farklı bir muamele teşkil etmediği değerlendirilmiştir.

27. Tüm bu hususlar birlikte incelendiğinde, muhatap Site Yönetimi tarafından meşru bir amacın güdüldüğü, orantılılığın sağlandığı ve adil bir dengenin gözetildiği sonucuna varıldığından muhatapın ayrımcılık yasağını ihlal etmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/5/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla O Y ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Ek: 2024/479 A. B. Kurul Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (2 Sayfa)

06.06.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : A. B.
Karar Numarası : 2024/479

Somut başvuruda, sitedeki kadın ve erkeklerin sosyal tesislerden ve spor salonlarından yararlanma imkânları konusunda farklı uygulamaların mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda değerlendirmenin cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağı çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 21'inci maddesi "*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekmektedir.*" hükmünü haizdir. Somut olayda başvuran, site yönetimi ile yaptığı yazışmaları sunmuştur. Ek olarak, muhatap Site Yönetiminin sunmuş olduğu yazılı görüşte de sitenin sosyal tesislerinin kullandırılması noktasında kadın ve erkeklere yönelik farklı uygulamaların mevcut olduğu açıkça ifade edilmiştir. Bu bakımdan başvuruda ayrımcılık yasağı ihlali iddialarına yönelik kuvvetli emarelerin bulunduğu anlaşıldığından; ayrımcılık yasağının ve eşitlik ilkesinin ihlal edilmediğinin muhatap tarafından ispat edilmesi gerekmektedir.

Somut olayda muhatap Site Yönetimi; kadın site sakinlerinin dini inanış, toplumsal baskı, korku ve endişe gibi nedenlerle sosyal tesislerden yararlanamaması sonucunun ortaya çıkmaması adına sitedeki kadınlara pozitif ayrımcılık tanındığını ifade ederek uygulanan farklı muamelenin meşru bir gerekçeye dayandığını savunmuştur.

Sitedeki sosyal tesislerden yararlanmak isteyen erkeklerin kadın site sakinlerinde korku ve endişe uyandıracak, onları rahatsız edecek davranışlarda bulunacağına yönelik kalıp yargılardan hareketle işlem tesis edilmesi kabul edilemez. Sitedeki erkeklerin kadın site sakinlerine karşı olumsuz davranışlar sergileyerek huzursuzluk çıkartacağı ön kabulüyle oluşturulmuş bu tür gerekçelendirmeler, stereotipleştirici ve toptancı bir tutumun benimsendiğini göstermektedir. Böyle bir tutum karşısında, farklı muameleyi haklı kılacak objektif bir temelden ve meşru bir amaçtan söz edilmesi mümkün değildir.

Haklı nedenlere dayandığı ölçüde, biyolojik özelliklerin ve durumun gereklerinin zorunlu kıldığı ayrımlar eşitlik ilkesine uygun kabul edilmekteyken; salt cinsiyete dayalı ayrımlar eşitlik ilkesinin ihlaline

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

neden olmaktadır. Her ne kadar pozitif ayrımcılık, toplumda dezavantajlı konumdaki gruplara tanınan ekstra haklar olarak nitelendirilebilmekte ve eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmemekteyse de; somut başvuruda ele alınan uygulama, pozitif ayrımcılığın saiklerinin ötesine geçerek erkek site sakinleri açısından ayrımcı bir muamele meydana getirmektedir. Ek olarak, sitedeki erkeklerle eşit şekilde aidat ödeyen kadınların aynı hizmetten erkeklere oranla çok daha fazla yararlanabilmesi ölçülülük ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir. Somut olayda seçilen amaç ve kullanılan araç arasında makul bir orantının bulunmadığı, site sakini kadınlara bu yolla bir ayrıcalık tanındığı anlaşılmaktadır.

Muhatap Site Yönetimi tarafından nesnel ve haklı şekilde gerekçelendirilemeyen söz konusu farklı muamelenin, Anayasa'da düzenlenen eşitlik ilkesine aykırı olması ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nda düzenlenen ayrımcılık yasağı ihlaline açıkça sebebiyet vermesinden dolayı sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 1895-U0VZ-8833 Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.tih.gov.tr>

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tih.gov.tr/>